

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 450. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529611981616/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

heder; Kampene mellem Guelfer og Ghibelliner). — *Shakspeare*. Henrik den Ottende (1509—47), den berømte Despot, der var gift seks Gange, levede samtidig med Digteren, der har behandlet hans Historie i et Drama. —

Reineke fuchs et gammelt Dyrcepos, særlig bekendt i den nedertyske Form fra 1498; herhjemme oversat 1555 under Titlen »en Ræffue Bog«. Indeholder Hentydninger til kirkelige og politiske Forhold. Bearbejdet af Goethe 1793.

9 *Szreniawaffoden* Biflod til Weichselen i det sydlige Polen i Nærheden af Krakau.

Slagbon af tysk Schlagbaum; Bon for at kontrollere Færdselen. Hauch har i »En polsk Familie« en Del Tyskheder, f. Eks. 27 *Pudermantel*; 41 *henbringe* i Bct. tilbringe (ty. hinbringen), ogsaa 89, 256 og 447; 41 *med Hensyn herpaa* (ty. mit Rücksicht hierauf); 45 *winkede en Tiener* jfr. 22 (ty. winken m. Dativ); 49 *Lystvandring* = Spadseretur; 55 *viger vort Folk ingen 2 Steder*; ty. weichen m. Dativ); 141 *Himbær* i Stedet for Hindbær; 176 *besoldes* = bestikkes (ty. besolden); 207 *Svindet* = Svimmelhed; 269 *beskæret* = beskaaret, tildelt (ty. beschert); 378 *anstukken deraf* = smittet deraf (ty. anstecken); 379 *Jeg har nu tabt alle mine Børn* = mistet (ty. verloren); jfr. 392; 412 *Opvurter* = Oppasser (ty. Aufwärter); 443 *Dunskrone* = Taagekrans.

Foderskindshue. Foderskind = Polsværk. Jfr. et gammelt ABC-Vers: »Af Zabler faaes det Foder-Skind — Hvori de Store svæbes ind«, og »Sanct Hansaften-Spil« (Oehl. Poet. Skr. v. Topsøe-Jensen I. 246).

med den samme Myndighed, som selv en Hund, efter Shakspeare, skal besidde. Hentyder til et Sted i »King Lear«, som Hauch havde læst, kort før han blev Student, og som han følte sig dybt grebet af; det var, som han gennemlevde et forfærdeligt Eventyr, siger han selv (Minder fra min Barndom, S. 228—29). Stedet findes i IV Akt, Sc. 6 og lyder:

Lear . . . Har du set en Bondehund gø ad en Stodder?
Gloster: Ja, Herre.

Lear: Og Fyren løbe for Køteren? Der kunde du se
det store Billede af Myndigheden: en Hund der ad-
lydes paa Embedsvegne (Udv. Værker, overs. af V.
Østerberg 1901, Bd. II, 346).

- 13 *General Diebitsch* 1785—1831; berømt russisk Gene-
ral; deltog i Felttogene mod Napoleon 1805—07, og
i Krigen mod Tyrkiet 1828—29 paa en saa glimrende
Maade, at han fik Tilnavnet Zabalkanskij (Balkans
Overstiger). Da Polakkerne rejste sig, fik Diebitsch
1831 Anførselen over den russiske Hær, sejrede i Be-
gyndelsen ved Grochow (jfr. S. 411) og Ostrolenka
(jfr. S. 422), men døde kort Tid efter. I Hostrups
»Genboerne« kan Løjtnant v. Buddinge under Om-
talen af Bataillen ved Schestod ikke huske, om den
berømte russiske Officer, der stod over for ham, var
Diebitsch eller Sabalkanski (I Akt, Sc. 4; v. Buddinge
aner ikke, at det er een og samme Person).
- 14 *Gud straffe mig* alm. jødisk Forsikring hos danske
Forfattere; jfr. Jerusalems Skomager i »Genboerne«
I Akt, Sc. 9.): »Det er Gud straffe mig sandt hvad jeg
siger!«
for sytten Aar siden ved Napoleons Tog til Rusland
1812.
Anslag paa Anvisning paa; ikke mere brugeligt i denne
Bet. (Ordbog over det da. Sprog I, 705).
- 15 *beskaaren* Mønters Værdi blev ofte i tidligere Tider
forringet paa ulovlig Maade, idet de blev beskaaret
eller beklippet o: der blev skaaret noget af Kanten af.
- 17 *den sidste polske Konge, Stanislaus S. Poniatowski*,
polsk Konge 1764—95.
- 18 *Constitutionen af tredje Mai* 1791 vedtog de saakaldte
»Patrioter« en ny polsk Forfatning, hvorved bl. a.
liberum veto afskaffedes; det russiskvenlige Parti, Het-
manpartiet, dannede, for at værne den gl. Forfatning
Konfederationen i *Targowicz* 1792, henvendte sig til
Katharina den Anden, hvorefter Resultatet — efter en